

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Csp/97/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122385064
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriel Slobodník
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2023:6122385064.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica v konaní pred sudcom JUDr. Gabrielom Slobodníkom v právnej veci žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s. so sídlom Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004, proti žalovaným 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. C. XX, XXX XX D. D., 2/ E. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom F. C. XX, F., v konaní zastúpený JUDr. Karínou Uhrínovou, advokátkou so sídlom Nám. Š. Moysesova 4, 974 01 Banská Bystrica, o zaplatenie 20.623,87 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd žalobu žalobcu **z a m i e t a**.

Žalovaný 1/ a žalovaný 2/ majú nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %, ktoré je žalobca povinný im zaplatiť v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým súd rozhodne o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručенou Okresnému súdu Banská Bystrica, pracovisko pre upomínacie konanie (ďalej „upomínací súd“) dňa 28. 07. 2022 pôvodne domáhal proti žalovaným 1/, 2/ zaplatenia sumy 20.623,87 Eur spolu s 6,69 % ročným úrokom za úver zo sumy 19.617,31 Eur od 25. 05. 2020 do zaplatenia, 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 20.623,87 Eur od 25. 05. 2020 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. V žalobe uviedol, že na základe zmluvy o stavebnom sporení č. 3335976 2 01 bola so žalovanými uzatvorená zmluva o úvere č. XXXXXXXX X XX zo dňa 27. 06. 2014 (ďalej „zmluva o úvere“), v súlade s ktorou poskytol žalovaným medziúver č. XXXXXXXX X XX vo výške 21 000,- Eur. V zmysle čl. VIII. bod 8.1 zmluvy o úvere, poplatok za medziúver sa zaúčtoval pri prvej výplate medziúveru tak, že celková výška vyplateného medziúveru bola znížená o výšku týchto poplatkov. Žalovaní sa zaviazali splatiť úver pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 144,55 Eur, ktoré boli povinní uhrádzať na účet konta stavebného sporenia. Do pridelenia cieľovej sumy túto sumu tvoria vklady na konto sporenia vo výške 27,47 Eur a 6,69 % ročný úrok za medziúver vo výške 117,08 Eur, pričom sa uspokojovali v poradí úroky z medziúveru a vklady na konto sporenia. Žalobca uviedol, že vklad prijatý na konto stavebného sporenia, ako splátku úroku z medziúveru a poplatku za prijatie do poistenia, preúčtoval na konto medziúveru v súlade so zásadou poradia uspokojovania v súlade s čl. V., bod 5.3 zmluvy o úvere. Suma poskytnutého medziúveru bola základom pre výpočet úrokov medziúveru. Z dôvodu porušenia zmluvných podmienok žalovanými, ktorí medziúver prestali riadne a včas splácať, žalobca listom zo dňa 04. 03. 2020 vyzval žalovaných na doplatenie omeškaných splátok, a upozornil ich, že ak tieto nedoplatia, bude požadovať predčasné splatenie celého zostatku úveru s príslušenstvom. Nakoľko ich nevyrovnali, žalobca dňa 25. 05. 2020 vyhlásil mimoriadnu splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom, zúčtoval nasporenú sumu 1.382,69 Eur so sumou poskytnutého medziúveru vo výške 21.000,- Eur (poskytnuté úverové prostriedky), čomu zodpovedá istina 19.617,31 Eur. Žalovaná suma, t.j. dlžná

suma ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru (25. 05. 2020) predstavovala 20.623,87 Eur, z toho istina 19.617,31 Eur, nezaplatené úroky 994,56 Eur (6,69 % ročne zo sumy 21.000,- Eur do 25.05.2020) a nezaplatené poplatky za kópiu úverovej dokumentácie 12,- Eur. S poukazom na čl. X. bod 10.17.3 úverovej zmluvy žalobca aj po vyhlásení mimoriadnej splatnosti naďalej úročí istinu dohodnutým 6,69 % ročným úrokom za úver a v zmysle čl. IX. bod 9.2 úverovej zmluvy celý zostatok dlhu vyčíslený ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne.

3. Na výzvu upomínacieho súdu, aby žalobca vyčísli zmluvný úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí s prihliadnutím na čiastočné úhrady žalovaných (rozhodnutie NS SR zo dňa 16.06.2020, sp. zn. 5Cdo/42/2020), žalobca v podaní zo dňa 17.08.2022 upravil žalobný návrh, a voči žalovaným sa domáhal zaplata istiny 19.617,31 Eur, nezaplatených poplatkov 12,- Eur, úrokov do 25.05.2020 vo výške 994,56 Eur, úrokov za úver vo výške 6,69 % ročne zo sumy 19.617,31 Eur od 25.05.2020 do zaplata, maximálne vo výške 24.696,50 Eur (predpísané úroky 32.715,86 Eur – zaplata suma na úrokoch 7.024,80 Eur – už v žalobe uplatnená suma úrokov 994,56 Eur) a úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 19.617,31 Eur od 25.05.2020 do zaplata.

4. Upomínací súd vydal dňa 07. 09. 2022 platobný rozkaz sp. zn. 35Up/1067/2022 (ďalej „platobný rozkaz“), ktorým uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť v lehote 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 20.623,87 Eur s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 20.623,87 Eur od 25. 05. 2020 do zaplata, úrok 24.696,50 Eur a trovy konania vo výške 618,50 Eur. Žalovanému 2/ sa platobný rozkaz nepodarilo doručiť.

5. Žalovaná 1/ podala voči platobnému rozkazu odpor, v ktorom namietala priznanie zmluvného úroku vo výške 24.696,50 Eur, nakoľko uvedený nárok z návrhu ani z predložených listín nevyplýva.

6. Žalobca vo vyjadrení k odporu pripustil, že v časti zmluvných úrokov bol výrok platobného rozkazu nesprávny, nakoľko si uplatnil 6,69 % ročný úrok zo sumy 19.617,31 Eur od 25. 05. 2020 do zaplata, maximálne do výšky 24.696,50 Eur. Zároveň podal návrh na pokračovanie v konaní na príslušnom súde, v dôsledku čoho bola vec postúpená na prejednanie tunajšiemu súdu v súlade s § 10 ods. 3 v spojení s § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z.z.

7. Žalovaný 2/ navrhol žalobu zamietnuť ako predčasne podanú. Nepopiera, že so žalobcom uzatvoril ako spoludlžník dňa 27. 06. 2014 zmluvu o úvere č. 3335976 2 01, na základe ktorej bol žalovaným 1/, 2/ poskytnutý medziúver vo výške 21.000,- Eur, splácaný podľa finančných možností žalovaných. Má za to, že nedošlo k účinnému predčasnému zosplateniu úveru podľa § 53 ods. 9 OZ, § 565 OZ, preto považuje žalobu za predčasne podanú. Tvrdí, že mu nebolo doručené upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 04.03.2020, ani oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 25.05.2020. Dozvedel sa o nich až zo žaloby doručenej mu dňa 19.01.2023. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Co/27/2019 z 23. 05. 2019, že aj pri spotrebiteľských úveroch je veriteľ povinný uplatniť svoje právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru v zmysle § 565 druhá veta OZ, t. j. najneskôr do splatnosti najbližšej splátky úveru. Považuje výzvu žalobcu zo dňa 04. 03. 2020 za zmätočnú a podľa § 37 ods. 1 OZ neplatnú, nespĺňajúcu podmienky určitosti, keď sa v nej uvádza, že žalovaný 2/ bol v omeškani s úrokom z medziúveru, vrátane splátky za mesiac marec 2020. Podľa zmluvy bola splátka úroku medziúveru za mesiac marec splatná 15.03.2020, teda vo výzve z 04.03.2020 sa uvádzajú nesprávne informácie o omeškani za marec 2020. Žalobca nevedol, za ktoré iné neuhradené splátky úroku z úveru je žalovaný 2/ v omeškani, vyčísli iba sumu 867,30 Eur. Nepreukázal omeškani ktorej konkrétnej splátky úroku z úveru malo za následok zosplatenie celého úveru, a či sa žalovaná pohľadávka stala zročnou za splnenia povinnosti podľa § 53 ods. 9 OZ. Ak v upozornení na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti žalobca ako jedinú konkrétne neuhradenú splátku úroku z úveru uvádza marec 2020, ktorá v čase vydania upozornenia nebola splatná a úver zosplatal k 25.05.2020, nedodrži 3 - mesačnú lehotu na zosplatenie celého úveru (§ 565 OZ).

8. Žalovaný 2/ ďalej namietal nesprávne uplatnený začiatok omeškania žalovaných 1/, 2/ dňom 25.05.2020, namiesto dňom 26.05.2020 (odo dňa nasledujúceho po dni kedy nastala mimoriadna splatnosť úveru). Tiež nesúhlasí s tým, aby bol zaviazaný so žalovanou 1/ spoločne a nerozdielne na zaplata úrokov z úveru 6,69 % ročne zo sumy 19.617,31 Eur od 25. 05. 2020 do zaplata, maximálne do výšky 24.696,50 Eur, ani s úhradou poplatku 12,- Eur za kópiu úverovej dokumentácie. Poukázal na to, že dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov patria veriteľovi

len do splatnosti dlhu (uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 476/2012, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/16/2018, uznesenie NS SR sp. zn. 4Obo 143/1998).

9. Žalobca v replike nerozporoval, že žalovanému 2/ nebolo doručené upozornenie zo dňa 04. 03. 2020 ani oznámenie zo dňa 25. 05. 2020. Poukázal na to, že ustanovenie § 53 ods. 9 OZ žiadnym spôsobom neustanovuje povinné náležitosti upozornenia spotrebiteľa na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru zo strany veriteľa. Postačuje, že veriteľ spotrebiteľa upozorní na možnosť zosplatenia. Žalovaní boli riadne informovaní, že veriteľ mieni uplatniť právo na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti a boli oboznámení, akú dlžnú sumu a na aké číslo účtu majú doplatiť, aby predišli vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. V liste zo dňa 04. 03. 2020 sa jasne uvádza, že žalobca žiada doplatenie dlžných splátok, a to neuhradeného vkladu na sporenie, ako aj omeškané splátky úrokov z medziúveru vrátane splátky za mesiac marec 2020 a to do 23.03.2020. Rovnako v oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru z 25.05.2020 žalobca uviedol, že žalovaní porušili dohodnuté povinnosti, nakoľko boli v omeškaní s platením úveru po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, čím boli naplnené skutočnosti v zmysle zmluvy o úvere, resp. Všeobecných podmienok pre stavebné sporenie pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti. Na základe uvedené žalobca trvá na podanej žalobe v celom rozsahu.

10. Žalovaný 2/ v duplike súhlasil s tým, že v § 53 ods. 9 OZ nie je definovaný presný obsah upozornenia. Tvrdí však, že musí byť dodržaná jeho forma podľa § 37 ods. 1 OZ, t.j. písomné upozornenie musí byť určité a zrozumiteľné, čo v prejednávanej veci splnené nebolo. Keďže nedošlo k platnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, žaloba žalobcu je predčasná.

11. Právna zástupkyňa žalovaného 2/ na pojednávaní dňa 11. 07. 2023 uviedla, že žalovaný 2/ trvá na svojom vyjadrení. Žiada žalobu zamietnuť z dôvodu, že žalobca nedodrжал postup vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru podľa § 53 ods. 9 a § 565 OZ. Doplnila, že upozornenie zo dňa 04. 03. 2020 nebolo žalovanému 2/ doručené, pretože bolo poslané na adresu F. G. XXX, kde od roku 2018 vlastníkom nehnuteľnosti v dôsledku dražby je iná osoba a pobyt žalovaného 2/ je Obec Horná Mičína.

12. Súd vykonal dokazovanie zmluvou o úvere č. 3335976 2 01 zo dňa 27. 06. 2014, všeobecnými podmienkami stavebného sporenia pre fyzické osoby, sadzovníkom poplatkov pre fyzické osoby (platný od 14.04.2014 vrátane), amortizačnou tabuľkou pre medziúver a (MÚ) a stavebný úver (SÚ), upozornením na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo dňa 04. 03. 2020 adresovaným žalovanej 1/ s dokladom o doručení, upozornením na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo dňa 04. 03. 2020 adresovaným žalovanému 2/ s fotokópiou plnej zásielky, oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 25.05.2020 adresovaným žalovanej 1/ s fotokópiou plnej zásielky, oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 25.05.2020 adresovaným žalovanému 2/, predžalobnou výzvou zo dňa 16. 05. 2020, výpisom z účtu medziúveru, výpisom z účtu stavebného úveru, výsluchom právnej zástupkyne žalovaného 2/, poskytnutím údajov o žalovanom 2/ MV SR, ďalej oboznámením sa s písomnými vyjadreniami strán sporu, pričom iné návrhy na dokazovanie neboli a zistil tento skutkový stav:

13. Dňa 27.06.2014 bola medzi žalobcom ako veriteľom, žalovanou 1/ ako dlžníkom, a žalovaným 2/ ako spoludlžníkom, uzatvorená zmluva o úvere č. 3335976 2 01, na základe ktorej sa žalobca zaviazal poskytnúť dlžníkovi medziúver pod číslom 3335976 7 03 vo výške 21 000,- Eur na preklenutie obdobia, kým dlžník splní všetky podmienky na pridelenie cieľovej sumy a poskytnutie stavebného úveru, pričom pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok ako aj všeobecných podmienok stavebného sporenia pre fyzické osoby (ďalej len „Všeobecné podmienky“) sa medziúver zúčtuje bez osobitnej dohody s nasporenou sumou na účte stavebného sporenia, čím sa medziúver zmení na stavebný úver pod číslom 3335976 2 01 vo výške cca 12 389,21 Eur. Presnú výšku stavebného úveru ku dňu podpisu zmluvy nie je možné stanoviť a bude sa rovnať rozdielu cieľovej sumy a nasporenej sumy pri pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení. Zmluvné strany sa dohodli, že úver je možné čerpať jednorazovo alebo postupným čerpaním (bod 4.2 zmluvy). Celková čiastka medziúveru splatná dlžníkom predstavovala 53 979,86 Eur. Dlžník sa zaviazal do pridelenia cieľovej sumy vkladať na účet zmluvy o stavebnom sporení pravidelné mesačné vklady vo výške 27,47 Eur úročené úrokom 1,75 % ročne a splácať úroky z medziúveru pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 117,08 Eur, t.j. spolu 144,55 Eur mesačne s tým, že splátky sú splatné 15. deň v mesiaci. Úroková sadzba medziúveru je fixná na 6 rokov vo výške 6,69 % ročne, RPMN medziúveru 7,05 %. Úroková sadzba stavebného úveru predstavuje 4,75 % ročne, RPMN stavebného úveru 4,77 %, priemerná RPMN 17,99 %. Zmluva bola

uzatvorená na dobu určitú, konečná splatnosť medziúveru/stavebného úveru určená do 15.07.2044. Podľa čl. III bodu 3.1 zmluvy účelom úveru je modernizácia a obnova bytu, rodinného domu vrátane súvisiacich drobných stavieb, bytového domu alebo na udržiavacie práce na nich.

14. Podľa čl. VIII. bod 8.1 zmluvy dlžník je povinný uhradiť veriteľovi poplatky a náklady súvisiace s úverom podľa platného Sadzobníka poplatkov pre fyzické osoby, ktorý je prílohou tejto zmluvy, predovšetkým poplatok za spracovanie úveru, ktorý si veriteľ zúčtuje pri prvom čerpaní peňažných prostriedkov úveru tak, že celková suma poukazovaných peňažných prostriedkov úveru bude ponížená o výšku tohto poplatku. Podľa Sadzobníka poplatkov, poplatok za spracovanie medziúveru je 1,2 % z cieľovej sumy, min. 100 Eur, max. 999,- Eur (t.j. v danom prípade 252,- Eur ako 1,2 % z 21 000,- Eur).

15. Podľa čl. X bod 10.3 zmluvy, veriteľ má právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou lehotou splatnosti v prípade ak je dlžník v omeškaní s platením čo i len jednej splátky stavebného úveru, resp. úrokov z medziúveru po dobu dlhšiu ako 3 mesiace alebo je v omeškaní s platením čo i len jedného vkladu na účet zmluvy o stavebnom sporení po dobu dlhšiu ako 3 mesiace.

16. V čl. X bode 10.17.3 zmluvy, od ktorých žalobca v žalobe odvodzuje nárok na zmluvný úrok po splatnosti dlhu až do zaplatenia, je zakotvené právo žiadať zmluvné úroky po odstúpení od zmluvy, čo nebolo preukázané.

17. Podľa čl. XXI. bod 5 všeobecných podmienok, písomné oznámenia a písomnosti stavebná sporiteľňa doručuje najmä poštou alebo elektronickými komunikačnými médiami na dohodnutú adresu trvalého pobytu oznámenú stavebným sporiteľom alebo na stavebnej sporiteľni poslednú známu adresu stavebného sporiteľa alebo do elektronickej schránky správ. Pri doručovaní poštou sa písomnosti považujú za doručené tretí deň po ich odoslaní, ak nie je preukázaný skorší termín doručenia.

18. Listom zo dňa 04. 03. 2020 žalobca upozornil žalovaných každého zvlášť, že ak do 23. 03. 2020 neuhradia dlžné splátky vo výške 867,30 Eur (neuhradené vklady na účte stavebného sporenia, resp. omeškané splátky úrokov z medziúveru vrátane splátky za mesiac marec 2020), bude im zaslané oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru s vyčíslením celkovej dlžnej sumy. Obe zásielky boli zaslané na adresu F. G. XXX, XXX XX D. D., pričom zásielka adresovaná žalovanej 1/ nebola vyzdvihnutá v odbernej lehote (uložená na pošte 09.03.2020) a zásielka adresovaná žalovanému 2/ sa vrátila späť s tým, že adresát je neznámy.

19. Keďže dlžné splátky neboli uhradené, žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 25. 05. 2020 a požadoval okamžité vrátenie dlžnej sumy vrátane príslušenstva, ktorá ku dňu 25.05.2020 predstavovala 20983,87 Eur. O tejto skutočnosti upovedomil žalovaných každého zvlášť listom zo dňa 25. 05. 2020, zaslaných na adresu F. G. XXX, XXX XX D. D., pričom zásielka adresovaná žalovanej 1/ nebola vyzdvihnutá v odbernej lehote (uložená na pošte 28.05.2020) a zásielka adresovaná žalovanému 2/ sa vrátila späť s tým, že adresát je neznámy.

20. Zo súčinnosti poskytnutej žalobcovi Ministerstvom vnútra SR, sekcia verejnej správy zo dňa 19. 02. 2020 vyplýva, že žalovaný 2/ má trvalý pobyt hlásený pobyt bezdomovca Horná Mičina, okres Banská Bystrica od 18. 07. 2019.

21. V amortizačnej tabuľke je uvedené: celková čiastka, ktorú bude musieť spotrebiteľ zaplatiť 53.979,86 Eur, z toho istina 21 000,- Eur, úroky 32.715,86 Eur, poplatok za spracovanie úveru 252 Eur, pomerná časť poplatku za uzatvorenie zmluvy 12 Eur.

22. Z výpisu účtu medziúveru vyplýva výplata medziúveru dňa 03. 07. 2014 vo výške 21,98 Eur a vo výške 9500,- Eur, dňa 09. 07. 2014 vo výške 7.278,02 Eur, dňa 04.08.2014 vo výške 3948,- Eur, t.j. spolu 20 748,- Eur /zo sumy 21 000,- Eur bol stiahnutý poplatok za spracovanie medziúveru 252 Eur/. Tiež z výpisu vyplýva, že úroky medziúveru neboli splácané riadne a včas, posledný vklad pred zosplatením úveru je z 09. 09. 2019. Dlžná suma ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti /25.05.2020/ predstavovala 20.623,87 Eur z toho istina 19.617,31 Eur, poplatky 12,- Eur, úroky 994,56 Eur.

23. Podľa výpisu účtu stavebného sporenia bola ku dňu 25. 05. 2020 (vyhlásenie splatnosti medziúveru) na účte stavebného sporenia nasporená suma 1.382,69 Eur, ktorú žalobca započítal na čiastočné vyrovnanie medziúveru (21 000 – 1382,69 Eur = 19.617,31 Eur).

24. Podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej Obchodný zákonník) zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

25. Podľa § 1 ods. 3 písm. d/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, spotrebiteľským úverom nie je úver, ktorého účelom je nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti alebo výstavba nehnuteľnosti.

26. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej „OZ“), v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

27. Podľa § 52 ods. 2 OZ v znení účinnom od 01. 04. 2015, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

28. Podľa § 53 ods. 1 OZ v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

29. Podľa § 54 ods. 1, 2 OZ v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

30. Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

31. Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

32. Podľa § 41 OZ ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

33. Podľa § 53 ods. 9 OZ ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

34. Podľa § 565 OZ ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

35. Podľa § 103 OZ ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

36. Podľa § 151 ods. 1 Civilného sporového poriadku /ďalej „CSP“/ skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

37. Podľa § 186 ods. 2 CSP súd vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti. Na zmeny v tvrdeniach o skutočnostiach, na ktorých sa strany dohodli, súd neprihliada.

38. Strana sporu má jednak povinnosť tvrdenia (§ 150 CSP) a jednak dôkaznú povinnosť. Strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. Proces dokazovania je vybudovaný výlučne na princípe prejednávacom, princípe kontradiktórnosti konania, ako aj koncentračnej zásade. Súd má obmedzenú dôkaznú iniciatívu a táto sa presúva na procesné strany (§ 185 CSP). Následky spojené s nespĺnením povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie tá strana sporu, ktorá tieto povinnosti nespĺnila. Aby strana mohla splniť svoju povinnosť označiť potrebné dôkazy, musí najskôr splniť svoju povinnosť tvrdenia. Medzi povinnosťou tvrdenia a povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie tvrdení je vzájomná väzba. Neunesením dôkazného bremena sa pritom rozumie procesná zodpovednosť strany sporu za to, že v konaní neboli preukázané jej tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jej neprospech.

39. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že žaloba nie je dôvodná. V konaní bolo preukázané a sporovými stranami zhodne tvrdené, že medzi žalobcom ako veriteľom, žalovanou 1/ ako dlžníkom a žalovaným 2/ ako spoludlžníkom bola dňa 27. 06. 2014 uzatvorená zmluva o úvere (ďalej „zmluva“), na základe ktorej bol žalovanej 1/ poskytnutý medziúver vo výške 21 000,- Eur, znížený v súlade s čl. VIII. bod 8.1 zmluvy o poplatok za spracovanie medziúveru vo výške 252,- Eur, t.j. vyplatený vo výške 20 748,-Eur. Žalovaná 1/ ako dlžník sa zaviazala vrátiť medziúver s úrokom 6,69 % ročne v 257 splátkach po 117,08 Eur mesačne splatných k 15. dňu v mesiaci a zároveň vkladať na konto sporenia vklady vo výške 27,47 Eur úročné 1,75 % ročne. Podľa čl. X bod 10.19 zmluvy pri vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru má veriteľ právo zúčtovať nasporenú sumu na účte zmluvy o stavebnom sporení, ku ktorej je medziúver poskytnutý, so sumou poskytnutého medziúveru, dlžných úrokov a poplatkov. Zúčtovanie nasporenej sumy neovplyvňuje stav omeškaných splátok úrokov z medziúveru a nie je považované za ich úhradu. Uvedené bolo nesporné (§ 151 ods. 1 CSP).

40. Z právneho hľadiska ide o zmluvu o úvere so všetkými jej podstatnými náležitosťami v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, a zároveň spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. OZ, keďže žalobca ako dodávateľ konal pri plnení a uzatváraní zmluvy v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3 OZ) a dlžníci - fyzické osoby nekonali pri uzatváraní zmluvy v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti (§ 53 ods. 4 OZ). Nejde však o zmluvu o spotrebiteľskom úvere v režime zákona č. 129/2010 Z.z., nakoľko podľa čl. III bod 3.1 zmluvy bol úver poskytnutý za účelom financovania bytových potrieb vrátane modernizácie a obnovy bytu, rodinného domu vrátane súvisiacich drobných stavieb alebo na udržiavacie práce na nich. Podľa § 1 ods. 3 písm. d/ zákona č. 129/2010 Z.z. spotrebiteľským úverom nie sú úvery, ktorých účelom je zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti, čo zodpovedá dohodnutému zmluvnému účelu (rovňako Krajský súd Banská Bystrica v rozsudku sp. zn. 43Co/24/2019 zo dňa 09. 05. 2019). Taktiež nebolo sporné, že žalovaní prestali medziúver splácať riadne a včas, v dôsledku čoho veriteľ využil svoje právo a vyhlásil jeho mimoriadnu splatnosť.

41. Sporným v konaní zostalo najmä: a/ či došlo k účinnému zosplateniu úveru v súlade s § 53 ods. 9 a § 565 OZ, b) premlčanie uplatneného nároku, c) výška prípadného dlhu, nárok na zmluvný úrok po splatnosti úveru do zaplatenia.

42. Ad a) Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaní mali podľa zmluvy vkladať mesačne na účet konta stavebného sporenia splátky spolu vo výške 144,55 Eur, splatné k 15. dňu v mesiaci a konečná splatnosť medziúveru/stavebného úveru bola do 15.07.2044. Žalobca ako veriteľ sa teda mohol domáhať celého nároku zo zmluvy o úvere len v prípade účinného predčasného zosplatenia úveru v súlade s § 53 ods. 9 v spojení s § 565 OZ, čo vykonaným dokazovaním súd nemal preukázané.

43. Zmluvné strany sa v súlade s § 565 veta prvá OZ dohodli na možnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľom v čl. X. bod 10.3 zmluvy. Podľa § 53 ods. 9 OZ sa pre účinné zosplatenie úveru vyžaduje: 1/ existencia omeškania dlžníka so splácaním úveru dlhšie ako 3 mesiace, 2/ upozornenie dlžníka veriteľom na možnosť zosplatenia úveru v lehote nie kratšej ako 15 dní pred

zosplatnením, 3/ doručenie oznámenia o zosplatnení úveru dlžníkovi. Súdna prax ustálila, že sa vyžaduje preukázateľné doručenie jednostranných právnych úkonov veriteľa (upozorňujúca výzva, oznámenie o zosplatnení) do dispozičnej sféry adresáta v zmysle § 45 ods. 1 OZ (rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/162/2020 z 27. 10. 2021, sp. zn. 5Cdo/36/2020 z 15.12.2020). Ak sú splnené podmienky na predčasného zosplatnenia pohľadávky veriteľa zo spotrebiteľskej zmluvy podľa § 565 veta prvá OZ, aj § 53 ods. 9 OZ, musí veriteľ dodržať aj ustanovenie § 565 veta druhá OZ a svoje právo vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru uplatniť do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, ktorá však v nadväznosti na podmienky podľa § 53 ods. 9 OZ bude nasledovať po uplynutí 3 mesiacov od omeškania splátky, pre ktorú má veriteľ vyhlásiť predčasnú splatnosť. Ak uplynuli 3 mesiace omeškania dlžníka so splátkou, tak bezprostredne po tom, ako uplynuli, môže veriteľ až do najbližšej nasledujúcej splátky vyhlásiť predčasnú splatnosť spotrebiteľského úveru. Ak veriteľ svoje právo zosplatniť úver nevyužije, nedochádza k splatnosti celého úveru, ale platí pôvodné dojednanie strán, že dlh bude platený v splátkach (viď napr. rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici 43CoCsp/2/2022 zo dňa 24. 02. 2022, rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 6CoCsp/27/2022 zo dňa 29. 11. 2022, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Cocsp/36/2022 zo dňa 19. 01. 2023, tiež JUDr. Jaroslav Krajčo: Občiansky zákonník pre prax komentár, EUROUNION, spol. s.r.o., str. 759).

44. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaní poslednú úhradu vykonali dňa 09. 09. 2019. V súvislosti s vyhlásením predčasnej splatnosti úveru žalobca predložil upozorňujúcu výzvu zo dňa 04. 03. 2020 a oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 25. 05. 2020, pričom bližšie neuviedol, pre ktorú splátku došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru. Žalobca upozornil žalovaných 1/, 2/, každého zvlášť, listom zo dňa 04. 03. 2020, že ak do 23. 03. 2020 neuhradia dlžné splátky vo výške 867,30 Eur bude im zaslané oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru s vyčíslením celkovej dlžnej sumy. Obe zásielky boli zaslané na adresu F. G. XXX, XXX XX D. D., pričom zásielka adresovaná žalovanej 1/ nebola vyzdvihnutá v odbernej lehote (uložená na pošte 09.03.2020) a zásielka adresovaná žalovanému 2/ sa vrátila späť dňa 11. 03. 2020 s tým, že adresát je neznámy. Keďže dlžné splátky neboli uhradené, žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 25. 05. 2020 a požadoval okamžité vrátenie dlžnej sumy vrátane príslušenstva, ktorá ku dňu 25.05.2020 predstavovala 20983,87 Eur. O tejto skutočnosti upovedomil žalovaných každého zvlášť listom zo dňa 25. 05. 2020, zaslaných na adresu F. G. XXX, XXX XX D. D., pričom zásielka adresovaná žalovanej 1/ nebola vyzdvihnutá v odbernej lehote (uložená na pošte 28.05.2020) a zásielka adresovaná žalovanému 2/ sa vrátila späť dňa 01. 06. 2020 s tým, že adresát je neznámy.

45. V čase výzvy zo dňa 04. 03. 2020 na úhradu sumy 867,30 Eur, boli žalovaní v omeškaní s úhradou 5 splátok úveru á 144,55 Eur splatných od 15. 10. 2019 do 15. 02. 2020, pričom žalobca do sumy 867,30 Eur zahrnul aj splátku splatnú dňa 15.03.2020), s ktorou ešte žalovaní v tom čase neboli v omeškaní (6x 144,55 = 867,30 Eur). Preto aby bol dodržaný zákonný postup v zmysle § 565 veta druhá OZ, mohol veriteľ úver zosplatniť pre splátku splatnú dňa 15. 12. 2019 /posledná splátka, s ktorou boli žalovaní v omeškaní 3 mesiace v čase upozorňujúcej výzvy/ po uplynutí 3 mesiacov /15.03.2020/ v období do splatnosti najbližšej splátky, t.j. do 14. 04. 2020, pričom sa tak stalo až listom zo dňa 25. 05. 2020 v rozpore s § 565 veta druhá OZ. Zosplatnenie úveru je preto potrebné považovať za neplatné vo vzťahu k obom žalovaným v zmysle § 39 OZ.

46. Súd považoval za nedôvodnú námietku žalovaného 2/ o neurčitosti a neplatnosti úkonu - výzvy zo dňa 04. 03. 2020 pre absenciu uvedenia splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu. Podľa uznesenia Krajského súdu Košice sp. zn. 2CoCsp/21/2022 z 10. 05. 2022 „V súvislosti so záverom súdu o neurčitosti výzvy pred zosplatnením úveru a právnym úkonom, ktorým žalobkyňa úver zosplatnila, odvolací súd považuje odvoláciu argumentáciu žalobkyne v tomto smere za relevantnú. Je pravdou, že pre výzvu v zmysle § 53 ods. 9 OZ, teda výzvu pred zamýšľaným zosplatnením úveru, zákon nestanovuje žiadne osobitné podmienky z hľadiska jej obsahu, iba to, že ňou spotrebiteľ musí byť upozornený na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru najmenej 15 dní vopred. Žiadne ustanovenie neupravuje povinnosť veriteľa uvádzať označenie splátky, pre omeškanie ktorej došlo k zosplatneniu úveru. Spôsob zosplatnenia úveru poskytnutého na základe spotrebiteľskej zmluvy je upravený v § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ, pričom zosplatniť úver veriteľ môže len pre splátku, vo vzťahu ku ktorej omeškanie trvá najmenej 3 mesiace, a zároveň tak musí urobiť do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Je tak úplne irelevantné, či veriteľ vo výzve pred zosplatnením označí tú, ktorú splátku alebo nie, nakoľko tejto údaj v konečnom dôsledku nemá relevantnú výpovednú hodnotu.....Len pre úplnosť odvolací súd dodáva, že ani pre tento úkon zákon nepredpisuje osobitné obsahové kritériá,

len to, že obsahom musí byť žiadosť veriteľa o splatenie zostatku úveru v určitej výške a v určitej lehote a musí byť adresovaný dlžníkovi.“

47. Pokiaľ žalovaný 2/ namietal nedoručenie mu výzvy zo dňa 04. 03. 2020 a oznámenia zo dňa 25. 05. 2020, žalobca toto jeho tvrdenia nerozporoval, preto ho súd považoval za nesporné v zmysle § 151 ods. 1 CSP. Keďže sa vyžaduje doručenie týchto jednostranných právnych úkonov do dispozičnej sféry dlžníka v zmysle § 45 ods. 1 OZ, a to v časovej súvislosti v zmysle § 53 ods. 9 v spojení s § 565 veta druhá OZ, čo nebolo vo vzťahu k žalovanému 2/ preukázané, aj z tohto dôvodu súd považoval úkon vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru za neúčinný, v rozpore s § 53 ods. 9 OZ. Pre úplnosť súd uvádza, že pokiaľ zmluvné strany mali v čl. XXI. bode 5 všeobecných podmienok upravenú fikciu doručenia písomností zaslaných poštou, a to tretí deň po ich odoslaní, k tomuto spôsobu dojednávania fikcie doručenia zaujala súdna prax odmietavé stanovisko, podľa ktorého dohodou zmluvných strán nemožno platne dojednať nevyvrátiteľnú domnienku ani fikciu, že určitá zásielka obsahujúca právny úkon sa považuje za doručení len na základe jej odoslania bez toho, aby došlo do sféry adresáta (rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/36/2020 z 15. 12. 2020). Žalovaný 2/ má trvalý pobyt od 18. 07. 2019 na adrese hlásený pobyt bezdomovca Horná Mičiná, o čom mal žalobca vedomosť, napriek tomu mu zásielky posielal na adresu uvedenú v zmluve F. G. XXX, odkiaľ sa vrátili späť s tým, že adresát je neznámy (žalovaný 2/ sa tam už nezdržoval). Uvedené je zrejmé aj z oznámenia Okresného riaditeľstva PZ v Banskej Bystrici zo dňa 09.12.2022 /č.l. 54/, podľa ktorého písomnosť (platobný rozkaz) nebol žalovanému 2/ doručený na adrese F. G. XXX, nakoľko menovaný na adrese nebýva, predal nehnuteľnosť pred asi 3 rokmi a súčasná majiteľka nevie, kde sa menový môže zdržiavať.

48. Ad b) Vzhľadom na neúčinné zosplatenie úveru (viď vyššie), nie je uplatnený nárok premičaný. Podľa § 103 veta prvá ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premičacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. V danom prípade predmetom sporu sú neuhradené splátky úveru splatné od 15. 10. 2019 a nasledujúce, pričom žaloba bola doručená na súd dňa 28. 07. 2022, teda v rámci 3-ročnej premičacej doby vo vzťahu ku každej jednej uplatnenej doposiaľ zročnej splátke.

49. Ad c) Súdna prax ustálila, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí /viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16.06.2020, R 5/2021/. Veriteľ má teda právo žiadať zmluvný úrok aj po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru do zaplatenia, avšak maximálne do výšky zmluvne dohodnutých úrokov po odčítaní úhrad, čo žalobca v tomto prípade urobil. Rovnaký záver bol prezentovaný aj v ďalších rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR /napr. sp. zn. 1Cdo 94/2019, 3Cdo 113/2019, 9Cdo 6/2020/.

50. Súd má vzhľadom na záver o neplatnosti mimoriadneho zosplatenia úveru za to, že žalobca pokiaľ sa domáhal celého nároku zo zmluvy o úvere, nie len dospelých splátok úveru, takáto žaloba bola podaná predčasne, preto ju v celom rozsahu zamietol a prípadné ďalšie námietky žalovaných z dôvodu hospodárnosti konania už neposudzoval (viď uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo/145/2011 zo 16. 11. 2011, podľa ktorého súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania).

51. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že v spore úspešným žalovaným 1/, 2/ priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresný súd Banská Bystrica. V odvolaní treba popri všeobecných náležitostiach (§ 127 Civilného sporového poriadku) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie urobené v listinnej podobe je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov (trojmo) inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa (§ 125 ods. 3 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný rozsudok, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok v znení neskorších predpisov.